

II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2020/440 ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 24ης Μαρτίου 2020

σχετικά με έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (ΕΚΤ/2020/17)

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 127 παράγραφος 2, πρώτη περίπτωση,

Έχοντας υπόψη το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, και ιδίως το άρθρο 12.1 δεύτερη παράγραφος, σε συνδυασμό με το άρθρο 3.1 πρώτη περίπτωση και το άρθρο 18.1,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 18.1 του καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (εφεξής το «καταστατικό του ΕΣΚΤ»), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ (εφεξής οι «ΕθνΚΤ») μπορούν να συναλλάσσονται στις χρηματαγορές, μεταξύ άλλων αγοράζοντας και πωλώντας με οριστικές πράξεις διαπραγματεύσιμους τίτλους, με σκοπό την επίτευξη των στόχων του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.
- (2) Το πρόγραμμα αγοράς στοιχείων του ενεργητικού του δημόσιου τομέα στις δευτερογενείς αγορές (το «πρόγραμμα PSPP»), μαζί με το τρίτο πρόγραμμα αγοράς καλυμμένων ομολογιών, το πρόγραμμα αγοράς τιτλοποιημένων απαιτήσεων και το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων του επιχειρηματικού τομέα, συναποτελούν το διευρυμένο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων του ενεργητικού (το «πρόγραμμα APP») της ΕΚΤ. Σκοπός του προγράμματος APP είναι να ενισχύσει τη μετάδοση της νομισματικής πολιτικής, να βελτιώσει τη χορήγηση πιστώσεων στην οικονομία της ζώνης του ευρώ, να χαλαρώσει τους όρους δανεισμού για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις και να στηρίξει τη διαρκή σύγκλιση του πληθωρισμού σε επίπεδα κάτω, αλλά πλησίον του 2% μεσοπρόθεσμα, ακολούθως προς τον πρωταρχικό στόχο της ΕΚΤ για διατήρηση της σταθερότητας των τιμών.
- (3) Λαμβάνοντας υπόψη τις εξαιρετικές οικονομικές και χρηματοπιστωτικές περιστάσεις που συνδέονται με την εξάπλωση της νόσου του κορωνοϊού (COVID-19), το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε στις 18 Μαρτίου 2020 να θέσει σε εφαρμογή νέο, έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (pandemic emergency purchase programme, εφεξής το «πρόγραμμα PEPP») το οποίο έχει προσωρινή διάρκεια και περιλαμβάνει όλες τις κατηγορίες αποδεκτών στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος APP. Οι αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP θα προστεθούν ως ξεχωριστές αγορές σε εκείνες του προγράμματος APP και θα έχουν συνολικό ύψος 750 δισεκ. ευρώ και διάρκεια έως το τέλος του 2020. Η θέσπιση του προγράμματος PEPP σκοπό έχει την αντιμετώπιση συγκεκριμένης, εξαιρετικής και οξείας οικονομικής κρίσης που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τον στόχο της σταθερότητας των τιμών και την ομαλή λειτουργία του μηχανισμού μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής. Λόγω αυτής της εξαιρετικής, ταχέως εξελισσόμενης και αβέβαιης κατάστασης απαιτείται υψηλότερος βαθμός ευελιξίας ως προς τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος PEPP συγκριτικά με το πρόγραμμα APP, οι δε στόχοι νομισματικής πολιτικής των δύο αυτών προγραμμάτων δεν ταυτίζονται.
- (4) Η νόσος COVID-19, η οποία χαρακτηρίστηκε ως πανδημία από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, είχε ως αποτέλεσμα την εκδήλωση μιας κατάστασης έκτακτης κοινωνικής ανάγκης που πλήττει τη δημόσια υγεία και δεν έχει προηγούμενο στην πρόσφατη ιστορία. Έχει προκαλέσει ακραία οικονομική διαταραχή η οποία απαιτεί φιλόδοξη, συντονισμένη και κατεπείγουσα δράση πολιτικής σε όλα τα μέτωπα με σκοπό τη στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων που κινδυνεύουν. Συνεπεία της πανδημίας η οικονομική δραστηριότητα στη ζώνη του ευρώ υποχωρεί και αναπόφευκτα θα υποστεί σημαντική συρρίκνωση, ιδίως ενόψει του αυξανόμενου αριθμού χωρών που βρίσκονται αντιμέτωπες με την ανάγκη ενίσχυσης των μέτρων περιορισμού της εξάπλωσης της νόσου. Τα μέτρα αυτά ασκούν έντονες πιέσεις στις ταμειακές ροές των επιχειρήσεων και των εργαζομένων, θέτοντας σε κίνδυνο την επιβίωση των ίδιων των επιχειρήσεων και των θέσεων εργασίας. Εξάλλου, είναι σαφές ότι η συγκεκριμένη κατάσταση δυσχεραίνει τη μετάδοση των επιδράσεων της νομισματικής

πολιτικής, δημιουργώντας επιπρόσθετους σοβαρούς καθοδικούς κινδύνους όσον αφορά τις προοπτικές για τον πληθωρισμό. Σε αυτό το περιβάλλον το πρόγραμμα PEPP συνιστά αναλογικό μέτρο αναχαίτισης των σοβαρών κινδύνων που απορρέουν από την έξαρση και κλιμάκωση της νόσου COVID-19, απειλώντας τη σταθερότητα των τιμών, τον μηχανισμό μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τις οικονομικές προοπτικές στη ζώνη του ευρώ. Το διοικητικό συμβούλιο θα θέσει τέλος στις καθαρές αγορές στοιχείων του ενεργητικού στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP μόλις κρίνει ότι έχει λήξει η φάση κρίσης της νόσου COVID-19, αλλά σε κάθε περίπτωση όχι πριν από το τέλος του 2020.

- (5) Ως προς τα αποδεκτά εμπορεύσιμα χρεόγραφα που έχουν εκδοθεί από κεντρικές κυβερνήσεις, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αναγνωρισμένους φορείς η κατανομή, ανά χώρα της ζώνης του ευρώ, των αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP θα πραγματοποιείται με σημείο αναφοράς την κλίδα κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ κατά το άρθρο 29 του καταστατικού του ΕΣΚΤ. Πάντως, η εφαρμογή ευέλικτης προσέγγισης όσον αφορά τη σύνθεση των αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος αποκτά καιρία σημασία, καθώς έτσι θα αποτραπεί το ενδεχόμενο οι παρατηρούμενες μετατοπίσεις στη συνολική καμπύλη αποδόσεων των κρατικών τίτλων της ζώνης του ευρώ να μεταφραστούν σε περαιτέρω στρεβλώσεις στην καμπύλη του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου της ζώνης του ευρώ και, ταυτόχρονα, θα διασφαλιστεί ότι ο ευρύτερος προσανατολισμός του προγράμματος PEPP καταλαμβάνει όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ. Προς περαιτέρω ενίσχυση της ευελιξίας του εν λόγω προγράμματος θα διενεργούνται στο πλαίσιο του και αγορές εμπορεύσιμων χρεογράφων του δημόσιου τομέα με διάρκεια μικρότερη εκείνης των χρεογράφων που αποτελούν αντικείμενο αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος PSPP.
- (6) Στις 18 Μαρτίου 2020 το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε ακόμη ότι, στον βαθμό που ορισμένα αυτοεπιβληθέντα όρια ενδέχεται να παρεμποδίσουν τα μέτρα που το Ευρωσύστημα απαιτείται να λάβει προς εκπλήρωση της εντολής του, το ίδιο θα εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης των συγκεκριμένων ορίων όσο χρειαστεί προκειμένου οι ενέργειές του να είναι ανάλογες προς τους κινδύνους που χρήζουν αντιμετώπισης. Για να διασφαλιστεί η εφαρμογή της παρούσας απόφασης θα πρέπει τα διαθέσιμα του προγράμματος PEPP να εξαιρούνται από την ενοποίηση διαθεσίμων του άρθρου 5 της απόφασης (ΕΕ) 2020/188 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2020/9) ⁽¹⁾. Το Ευρωσύστημα δεν θα ανεχθεί κανέναν κίνδυνο στην ομαλή μετάδοση της νομισματικής του πολιτικής σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ.
- (7) Όσον αφορά την επιλεξιμότητα των εμπορεύσιμων χρεογράφων του Ελληνικού Δημοσίου για τους σκοπούς του προγράμματος PEPP το διοικητικό συμβούλιο αξιολόγησε: α) την ανάγκη συγκράτησης των πιέσεων τις οποίες συνεπάγεται η κλιμάκωση στην εξάπλωση της νόσου COVID-19 και οι οποίες επηρεάζουν σοβαρά τις ελληνικές χρηματοπιστωτικές αγορές• β) τις δεσμεύσεις τις οποίες έχει αναλάβει η Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας και την παρακολούθηση της εφαρμογής της από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης• γ) το γεγονός ότι τα μεσοπρόθεσμα μέτρα ελάφρυνσης του χρέους της Ελληνικής Δημοκρατίας μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας συναρτώνται προς τη σταδιακή υλοποίηση των εν λόγω δεσμεύσεων• δ) την απευθείας πρόσβαση της ΕΚΤ σε πληροφορίες σχετικά με την οικονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση της Ελληνικής Δημοκρατίας συνεπεία της συμμετοχής της στο πλαίσιο ενισχυμένης εποπτείας• και ε) το γεγονός ότι η Ελληνική Δημοκρατία είχε ανακτήσει την πρόσβαση στις αγορές. Με βάση την αξιολόγηση αυτή το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε ότι τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα έκδοσης του Ελληνικού Δημοσίου θα είναι αποδεκτά για αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP.
- (8) Το πρόγραμμα PEPP συνάδει πλήρως με τις υποχρεώσεις των κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος βάσει των Συνθηκών, περιλαμβανομένης της απαγόρευσης της νομισματικής χρηματοδότησης, και δεν εμποδίζει τη λειτουργία του Ευρωσυστήματος σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό.
- (9) Προς διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος PEPP το Ευρωσύστημα διευκρινίζει με την παρούσα απόφαση ότι αποδέχεται την ίση μεταχείρισή του (pari passu) με τους ιδιώτες επενδυτές σε σχέση με τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα του δημόσιου τομέα που το ίδιο μπορεί να αγοράζει στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος, σύμφωνα με τους όρους έκδοσής τους.
- (10) Οι πράξεις στο πλαίσιο του προγράμματος PSPP θα πρέπει να διενεργούνται σε αποκεντρωμένη βάση σύμφωνα με τις συναφείς αποφάσεις της ΕΚΤ, ώστε να διαφυλάσσεται ο ενιαίος χαρακτήρας της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Οι αγορές βάσει του εν λόγω προγράμματος θα διενεργούνται σύμφωνα με τα υφιστάμενα πλαίσια που ισχύουν για το πρόγραμμα APP, εκτός αν άλλως ορίζεται σε ειδικότερη διάταξη της παρούσας απόφασης.
- (11) Στις 18 Μαρτίου 2020 το διοικητικό συμβούλιο αποφάσισε περαιτέρω να διευρύνει το φάσμα των στοιχείων ενεργητικού που γίνονται αποδεκτά στο πλαίσιο του προγράμματος αγοράς τίτλων του επιχειρηματικού τομέα, περιλαμβάνοντας σε αυτά και εμπορικά χρεόγραφα που έχουν εκδοθεί από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, έτσι ώστε να είναι επίσης αποδεκτά για αγορά στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP όλα τα εμπορικά χρεόγραφα με επαρκή πιστωτική ποιότητα.
- (12) Ενόψει της ανάγκης άμεσης αντίδρασης στη σοβούσα πανδημία η παρούσα απόφαση θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

⁽¹⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2020/188 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 3ης Φεβρουαρίου 2020, σχετικά με πρόγραμμα αγοράς στοιχείων του ενεργητικού του δημόσιου τομέα στις δευτερογενείς αγορές (ΕΚΤ/2020/9) (ΕΕ L 39 της 12.2.2020, σ. 12).

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Θέσιση και πεδίο εφαρμογής του PEPP

1. Με την παρούσα απόφαση το Ευρωσύστημα θεσπίζει έκτακτο πρόγραμμα αγοράς στοιχείων ενεργητικού λόγω πανδημίας (PEPP) ως ξεχωριστό πρόγραμμα αγορών συνολικού ύψους 750 δισεκ. ευρώ.
2. Με την επιφύλαξη ρητής διαφορετικής διάταξης της παρούσας απόφασης οι κεντρικές τράπεζες του Ευρωσυστήματος αγοράζουν στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP:
 - α) αποδεκτά εμπορεύσιμα χρεόγραφα κατά την έννοια της απόφασης (ΕΕ) 2020/188 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2020/9) και σύμφωνα με τις διατάξεις της•
 - β) αποδεκτά εταιρικά ομόλογα και λοιπά εμπορεύσιμα χρεόγραφα κατά την έννοια της απόφασης (ΕΕ) 2016/948 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2016/16) ⁽²⁾ και σύμφωνα με τις διατάξεις της•
 - γ) αποδεκτές καλυμμένες ομολογίες κατά την έννοια της απόφασης (ΕΕ) 2020/187 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2020/8) ⁽³⁾ και σύμφωνα με τις διατάξεις της•
 - δ) αποδεκτές τιτλοποιημένες απαιτήσεις κατά την έννοια της απόφασης (ΕΕ) 2015/5 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ/2014/45) ⁽⁴⁾ και σύμφωνα με τις διατάξεις της.

Άρθρο 2

Διάρκεια εμπορεύσιμων χρεογράφων του δημόσιου τομέα

Για να είναι αποδεκτά για αγορά στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 2 στοιχείο α) πρέπει κατά τον χρόνο της αγοράς τους από την οικεία κεντρική τράπεζα του Ευρωσυστήματος να έχουν ελάχιστη εναπομένουσα διάρκεια 70 ημερών και μέγιστη εναπομένουσα διάρκεια 30 ετών. Προς διευκόλυνση της ομαλής εφαρμογής του προγράμματος θεωρούνται αποδεκτά για τους σκοπούς του εμπορεύσιμα χρεόγραφα με εναπομένουσα διάρκεια 30 ετών και 364 ημερών.

Άρθρο 3

Εξαιρέση ως προς τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα έκδοσης του Ελληνικού Δημοσίου

Παρά τις απαιτήσεις του άρθρου 3 παράγραφος 2 της απόφασης (ΕΕ) 2020/188 (ΕΚΤ/2020/9), είναι αποδεκτά για αγορά στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP εμπορεύσιμα χρεόγραφα σε ευρώ τα οποία έχουν εκδοθεί από το Ελληνικό Δημόσιο, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια αγορών της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου.

Άρθρο 4

Ποσά αγορών

Οι αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP διενεργούνται στην έκταση που κρίνεται αναγκαία και αναλογική για την αντιμετώπιση των απειλών τις οποίες εγείρουν οι εξαιρετικές οικονομικές συνθήκες και οι συνθήκες στην αγορά όσον αφορά την ικανότητα του Ευρωσυστήματος να εκπληρώσει την εντολή του. Για να καταστεί εφικτή η αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας εξαιρετικής απόφασης η ενοποίηση διαθεσίμων του άρθρου 5 της απόφασης (ΕΕ) 2020/188 (ΕΚΤ/2020/9) δεν εφαρμόζεται στα διαθέσιμα του προγράμματος PEPP.

⁽²⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2016/948 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 1ης Ιουνίου 2016, σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος αγοράς ομολόγων του επιχειρηματικού τομέα (ΕΚΤ/2016/16) (ΕΕ L 157 της 15.6.2016, σ. 28).

⁽³⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2020/187 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 3ης Φεβρουαρίου 2020, σχετικά με την εφαρμογή του τρίτου προγράμματος αγοράς καλυμμένων ομολογίων (ΕΚΤ/2020/8) (ΕΕ L 39 της 12.2.2020, σ. 6).

⁽⁴⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2015/5 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 19ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος αγοράς τιτλοποιημένων απαιτήσεων (ΕΚΤ/2014/45) (ΕΕ L 1 της 6.1.2015, σ. 4).

Άρθρο 5

Κατανομή χαρτοφυλακίων

1. Η κατανομή, ανά επιλέξιμη χώρα της ζώνης του ευρώ, των σωρευτικών καθαρών αγορών εμπορεύσιμων χρεογράφων που εκδίδουν επιλέξιμες κεντρικές κυβερνήσεις, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αναγνωρισμένοι φορείς πραγματοποιείται σε όρους υπολοίπων με γνώμονα την κλείδα κατανομής για την εγγραφή της οικείας ΕθνΚΤ στο κεφάλαιο της ΕΚΤ κατά τις αναφορές του άρθρου 29 του καταστατικού του ΕΣΚΤ.
2. Οι αγορές στο πλαίσιο του προγράμματος PEPP διενεργούνται με ευέλικτο τρόπο που επιτρέπει διακυμάνσεις στην κατανομή των αντίστοιχων ροών στην πάροδο του χρόνου όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού και χώρες.
3. Το διοικητικό συμβούλιο εξουσιοδοτεί την εκτελεστική επιτροπή να καθορίσει τον προσηκόντα ρυθμό διενέργειας και τη σύνθεση των μηνιαίων αγορών του προγράμματος PEPP εντός του συνολικού ορίου των 750 δισεκ. ευρώ. Ειδικότερα, η κατανομή των αγορών στο πλαίσιο του προγράμματος μπορεί να προσαρμόζεται προκειμένου να επιτρέπονται διακυμάνσεις στην κατανομή των αντίστοιχων ροών στην πάροδο του χρόνου όσον αφορά τις επιμέρους κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού και χώρες.

Άρθρο 6

Διαφάνεια

1. Το Ευρωσύστημα δημοσιεύει σε εβδομαδιαία βάση τη συνολική λογιστική αξία των τίτλων που διακρατούνται βάσει του προγράμματος PEPP ως στοιχείο των σημειώσεων που συνοδεύουν την ενοποιημένη εβδομαδιαία λογιστική του κατάσταση.
2. Το Ευρωσύστημα δημοσιεύει σε μηνιαία βάση τις μηνιαίες καθαρές αγορές και τις σωρευτικές καθαρές αγορές.
3. Η λογιστική αξία των τίτλων που διακρατούνται βάσει του προγράμματος PEPP δημοσιεύεται σε εβδομαδιαία βάση στον δικτυακό τόπο της ΕΚΤ υπό την ενότητα που αφορά τις πράξεις ανοικτής αγοράς.

Άρθρο 7

Δανειοδοσία τίτλων

Προς διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος PEPP το Ευρωσύστημα διαθέτει τους τίτλους που αγοράζονται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου προγράμματος για σκοπούς δανειοδοτικών πράξεων, περιλαμβανομένων των συμφωνιών επαναγοράς.

Άρθρο 8

Τελική διάταξη

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Φρανκφούρτη, 24 Μαρτίου 2020.

Η Πρόεδρος της ΕΚΤ
Christine LAGARDE